

تحولات نرخ ارز، بدهی‌های خارجی، بازرگانی خارجی و موازنه پرداخت‌ها در خردادماه ۱۴۰۳

• نرخ ارز

در خردادماه ۱۴۰۳ هر دلار آمریکا در بازار غیررسمی با نرخ متوسط ۵۸۷/۲ هزار ریال معامله شد که نسبت به اردیبهشت‌ماه ۴/۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین در این ماه نرخ فروش هر اسکناس دلار آمریکا در مرکز مبادله ارز و طلا با ۱/۹ درصد افزایش نسبت به اردیبهشت‌ماه به رقم ۴۵۳/۲ هزار ریال رسید. کاهش تنش‌ها و درگیری‌های نظامی در منطقه و کاهش انتظارات تورمی ناشی از آن، از مهم‌ترین عوامل افزایش ثبات در بازار غیررسمی در این ماه بوده است.

• بدهی‌های خارجی (تعهدات بالفعل)

مانده بدهی‌های خارجی کشور در پایان خردادماه ۱۴۰۳ حدود ۴/۴ میلیارد دلار بود که در مقایسه با پایان اسفندماه ۱۴۰۲، معادل ۱۳/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. از این میزان بدهی، ۵۴/۲ درصد (معادل ۲/۴ میلیارد دلار) به بدهی‌های کوتاه‌مدت و ۴۵/۸ درصد (معادل ۲/۰ میلیارد دلار) به بدهی‌های بلندمدت اختصاص داشت. بدین ترتیب، در پایان خردادماه سال جاری نسبت به پایان اسفندماه ۱۴۰۲، سهم بدهی‌های کوتاه‌مدت از کل بدهی‌های خارجی کشور، ۷/۳ واحد درصد افزایش یافت.

• بازرگانی خارجی

بر اساس آمار بازرگانی خارجی گمرکی در سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۳، ارزش صادرات (بدون احتساب میعانات گازی) و واردات گمرکی به ترتیب ۱۳/۵ و ۱۴/۳ میلیارد دلار بود که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل به ترتیب ۸/۸ و ۲/۲ درصد افزایش نشان می‌دهند. به‌علاوه ارزش هر تن کالای صادراتی و وارداتی نیز در این دوره به ترتیب ۱/۸ درصد افزایش و ۶/۹ درصد کاهش یافته است. همچنین طی سه ماهه نخست سال جاری، وزن صادرات و واردات گمرکی به ترتیب، ۳۷/۸ و ۹/۴ میلیون تن بود که نسبت به دوره مشابه سال قبل به ترتیب، ۶/۸ و ۹/۷ درصد افزایش نشان می‌دهند.

• موازنه پرداخت‌ها

بر اساس برآوردهای مقدماتی، در سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۳، حساب جاری تراز پرداخت‌های خارجی کشور از مازاد ۸/۵ میلیارد دلار برخوردار بود که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، ۹۳/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. علت اصلی افزایش مازاد حساب جاری، افزایش مقدار و قیمت نفت خام صادراتی ایران بود که منجر به افزایش ۳۲/۴ درصدی ارزش صادرات نفتی طی دوره مورد بررسی گردید. ضمن اینکه افزایش ارزش صادرات گمرکی نیز (به عنوان مهم‌ترین مؤلفه تشکیل دهنده صادرات غیرنفتی)، افزایش ۱۶/۴ درصدی ارزش صادرات غیرنفتی را طی همین دوره رقم زد. طی سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل، ارزش واردات کالا نیز تحت تاثیر افزایش ارزش واردات گمرکی، ۷/۳ درصد افزایش پیدا کرد. برآیند تحولات مزبور در نهایت منجر به افزایش ۷۱/۸ درصدی مازاد حساب کالا طی دوره مورد نظر گردید. همچنین رشد مبادلات تجاری و افزایش تردهای فرامرزی کالا و مسافر، مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر رشد صادرات و واردات خدمات طی این دوره بودند که برآیند آنها در نهایت منجر به افزایش ۱۶/۹ درصدی کسری حساب خدمات گردید. در سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل، کسری حساب درآمد نیز افزایش پیدا کرد. طی سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۳ خالص حساب سرمایه حدود ۷/۹ میلیارد دلار بدهکار گردید که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل، ۱۳/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. کاهش پرداخت‌های حساب سرمایه تحت تاثیر کاهش تعداد خرید املاک و مستغلات در کشورهای خارجی، یکی از مهم‌ترین علل کاهش بدهکاری حساب سرمایه طی این دوره بوده است. به طور کلی، بدهکاری حساب سرمایه (منفی بودن خالص حساب سرمایه) طی سه‌ماهه اول سال ۱۴۰۳، ناشی از افزایش خالص مطالبات اشخاص و نهادهای مقیم از دنیای خارج می‌باشد.